

U S T A W A

z dnia

o terminach zapłaty w transakcjach handlowych^{1), 2)}

Art. 1. Ustawa określa szczególne uprawnienia wierzyciela i obowiązki dłużnika w związku z terminami zapłaty w transakcjach handlowych.

Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są:

- 1) przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.³⁾);
- 2) podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej;
- 3) podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.⁴⁾);
- 4) osoby wykonujące wolny zawód;
- 5) oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych;
- 6) podmioty zagraniczne prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorstwa na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie

¹⁾ Niniejsza ustawa dokonuje w zakresie swojej regulacji wdrożenia dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (Dz. Urz. UE L 48 z 23.02.2011, str. 1).

²⁾ Niniejszą ustawą zmienia się ustawę z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego.

³⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 239, poz. 1593, z 2011 r. Nr 85, poz. 459, Nr 106, poz. 622, Nr 112, poz. 654, Nr 120, poz. 690, Nr 131, poz. 764, Nr 132, poz. 766, Nr 153, poz. 902, Nr 163, poz. 981, Nr 171, poz. 1016, Nr 199, poz. 1175, Nr 204, poz. 1195 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 855.

⁴⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2010 r. Nr 161, poz. 1078 i Nr 182, poz. 1228, z 2011 r. Nr 5, poz. 13, Nr 28, poz. 143, Nr 87, poz. 484, Nr 234, poz. 1386 i Nr 240, poz. 1429 oraz z 2012 r. poz. 769, 951, 1101 i 1271.

drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. z 1989 r. Nr 27, poz. 148, z późn. zm.⁵⁾);

- 7) przedsiębiorcy z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.

Art. 3. Przepisów ustawy nie stosuje się do:

- 1) długów objętych postępowaniami prowadzonymi na podstawie przepisów prawa upadłościowego i naprawczego;
- 2) umów, na podstawie których są wykonywane czynności bankowe w rozumieniu art. 5 ust. 1 i 2 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Prawo bankowe (Dz. U. z 2002 r. Nr 72, poz. 665, z późn. zm.⁶⁾);
- 3) umów, których stronami są wyłącznie podmioty zaliczane do sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych;
- 4) dostaw i usług, do których stosuje się art. 346 ust. 1 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej.

Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:

- 1) transakcja handlowa – umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną działalnością;
- 2) organ publiczny – podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 – 3a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych.

⁵⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1989 r. Nr 74, poz. 442, z 1991 r. Nr 60, poz. 253 i Nr 111, poz. 480, z 1994 r. Nr 121, poz. 591, z 1997 r. Nr 121, poz. 769 i 770, z 1998 r. Nr 106, poz. 668, z 2002 r. Nr 153, poz. 1271, z 2004 r. Nr 173, poz. 1808 oraz z 2011 r. Nr 182, poz. 1228.

⁶⁾ Zmiany tekstu jednolitego wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2002 r. Nr 126, poz. 1070, Nr 141, poz. 1178, Nr 144, poz. 1208, Nr 153, poz. 1271, Nr 169, poz. 1385 i 1387 i Nr 241, poz. 2074, z 2003 r. Nr 50, poz. 424, Nr 60, poz. 535, Nr 65, poz. 594, Nr 228, poz. 2260 i Nr 229, poz. 2276, z 2004 r. Nr 64, poz. 594, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 870, Nr 96, poz. 959, Nr 121, poz. 1264, Nr 146, poz. 1546 i Nr 173, poz. 1808, z 2005 r. Nr 83, poz. 719, Nr 85, poz. 727, Nr 167, poz. 1398 i Nr 183, poz. 1538, z 2006 r. Nr 104, poz. 708, Nr 157, poz. 1119, Nr 190, poz. 1401 i Nr 245, poz. 1775, z 2007 r. Nr 42, poz. 272 i Nr 112, poz. 769, z 2008 r. Nr 171, poz. 1056, Nr 192, poz. 1179, Nr 209, poz. 1315 i Nr 231, poz. 1546, z 2009 r. Nr 18, poz. 97, Nr 42, poz. 341, Nr 65, poz. 545, Nr 71, poz. 609, Nr 127, poz. 1045, Nr 131, poz. 1075, Nr 144, poz. 1176, Nr 165, poz. 1316, Nr 166, poz. 1317, Nr 168, poz. 1323 i Nr 201, poz. 1540, z 2010 r. Nr 40, poz. 226, Nr 81, poz. 530, Nr 126, poz. 853, Nr 182, poz. 1228 i Nr 257, poz. 1724, z 2011 r. Nr 72, poz. 388, Nr 126, poz. 715, Nr 131, poz. 763, Nr 134, poz. 779 i 781, Nr 165, poz. 984, Nr 199, poz. 1175, Nr 201, poz. 1181 i Nr 232, poz. 1378 oraz z 2012 r. poz. 855.

Art. 5. Jeżeli strony transakcji handlowej, z wyłączeniem organu publicznego będącego podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 – 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.⁷⁾), przewidziały w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych po upływie 30 dni, liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia i doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.

Art. 6. 1. W przypadku gdy termin zapłaty nie został określony w umowie, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe, po upływie 30 dni, liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.

2. Za dzień wymagalności świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, uważa się dzień określony w pisemnym wezwaniu dłużnika do zapłaty, w szczególności w doręczonej dłużnikowi fakturze lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, ale nie wcześniejszy niż dzień doręczenia wezwania.

Art. 7. 1. W transakcjach handlowych – z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest organ publiczny – wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2012 r. poz. 749, 848, 1101 i 1342), chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2.

2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba że strony wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem że ustalenie to nie jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego oraz jest obiektywnie uzasadnione, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi.

⁷⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2011 r. Nr 149, poz. 887, Nr 174, poz. 1039 i Nr 185, poz. 1092 oraz z 2012 r. poz. 742.

3. Jeżeli ustalony w umowie termin zapłaty dłuższy niż 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego oraz nie jest obiektywnie uzasadniony, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi, wierzycielowi po upływie 60 dni przysługują odsetki, o których mowa w ust. 1, jeżeli spełniony jest warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.

Art. 8. 1. W transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:

- 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie;
- 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie albo wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2.

2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, a w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny będący podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2 – 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej, termin ten nie może przekraczać 60 dni.

3. Strony mogą ustalić termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, pod warunkiem że ustalenie to jest obiektywnie uzasadnione właściwością lub szczególnymi elementami umowy, a termin ten nie przekracza 60 dni.

4. W przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie daty otrzymania faktury lub rachunku potwierdzającego dostawę towaru lub wykonanie usługi albo gdy faktura lub rachunek zostały doręczone przed dostawą towaru lub wykonaniem usługi, termin zapłaty, o którym mowa w ust. 2 i 3, jest liczony od dnia otrzymania przez dłużnika towaru lub usługi.

Art. 9. 1. Jeżeli strony transakcji handlowej przewidziały w umowie zbadanie towaru lub usługi albo procedura taka wynika z przepisów odrębnych ustaw, czas trwania tego badania określony w umowie nie może być sprzeczny ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego oraz powinien być obiektywnie uzasadniony, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi, i nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia otrzymania towaru lub usługi.

2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli dłużnik otrzymał fakturę lub rachunek, potwierdzające dostawę towaru lub wykonanie usługi, przed dniem rozpoczęcia badania towaru lub usługi lub w trakcie tego badania, termin zapłaty jest liczony od dnia zakończenia badania towaru lub usługi.

Art. 10. 1. Wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.

2. W przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszonych o tę kwotę.

Art. 11. Jeżeli strony zastrzegły w umowie, że świadczenie pieniężne będzie następować częściami, uprawnienie do:

- 1) odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1 – przysługuje w stosunku do niezapłaconej części;
- 2) kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1, oraz do zwrotu kosztów odzyskiwania należności, o których mowa w art. 10 ust. 2 – przysługuje odrębnie do niezapłaconej części.

Art. 12. Krajowa lub regionalna organizacja, której celem statutowym jest ochrona interesów podmiotów, o których mowa w art. 2, może wystąpić, na wniosek wierzyciela będącego takim podmiotem, w jego imieniu i na jego rzecz, o zapłatę odsetek, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust. 1, kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1, i o zwrot kosztów odzyskiwania należności, o których mowa w art. 10 ust. 2.

Art. 13. Postanowienia umowy wyłączające lub ograniczające uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust. 1 i art. 10 – 12, są nieważne.

Art. 14. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. – Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm.⁸⁾) w art. 485 § 2a otrzymuje brzmienie:

„§ 2a. Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy, dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia, dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty świadczenia pieniężnego, odsetek w transakcjach handlowych lub kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia ... o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. poz. ...), oraz na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeżeli powód dochodzi również zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust. 2 tej ustawy.”.

Art. 15. Do transakcji handlowych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.

⁸⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 1965 r. Nr 15, poz. 113, z 1974 r. Nr 27, poz. 157 i Nr 39, poz. 231, z 1975 r. Nr 45, poz. 234, z 1982 r. Nr 11, poz. 82 i Nr 30, poz. 210, z 1983 r. Nr 5, poz. 33, z 1984 r. Nr 45, poz. 241 i 242, z 1985 r. Nr 20, poz. 86, z 1987 r. Nr 21, poz. 123, z 1988 r. Nr 41, poz. 324, z 1989 r. Nr 4, poz. 21 i Nr 33, poz. 175, z 1990 r. Nr 14, poz. 88, Nr 34, poz. 198, Nr 53, poz. 306, Nr 55, poz. 318 i Nr 79, poz. 464, z 1991 r. Nr 7, poz. 24, Nr 22, poz. 92 i Nr 115, poz. 496, z 1993 r. Nr 12, poz. 53, z 1994 r. Nr 105, poz. 509, z 1995 r. Nr 83, poz. 417, z 1996 r. Nr 24, poz. 110, Nr 43, poz. 189, Nr 73, poz. 350 i Nr 149, poz. 703, z 1997 r. Nr 43, poz. 270, Nr 54, poz. 348, Nr 75, poz. 471, Nr 102, poz. 643, Nr 117, poz. 752, Nr 121, poz. 769 i 770, Nr 133, poz. 882, Nr 139, poz. 934, Nr 140, poz. 940 i Nr 141, poz. 944, z 1998 r. Nr 106, poz. 668 i Nr 117, poz. 757, z 1999 r. Nr 52, poz. 532, z 2000 r. Nr 22, poz. 269 i 271, Nr 48, poz. 552 i 554, Nr 55, poz. 665, Nr 73, poz. 852, Nr 94, poz. 1037, Nr 114, poz. 1191 i 1193 i Nr 122, poz. 1314, 1319 i 1322, z 2001 r. Nr 4, poz. 27, Nr 49, poz. 508, Nr 63, poz. 635, Nr 98, poz. 1069, 1070 i 1071, Nr 123, poz. 1353, Nr 125, poz. 1368 i Nr 138, poz. 1546, z 2002 r. Nr 25, poz. 253, Nr 26, poz. 265, Nr 74, poz. 676, Nr 84, poz. 764, Nr 126, poz. 1069 i 1070, Nr 129, poz. 1102, Nr 153, poz. 1271, Nr 219, poz. 1849 i Nr 240, poz. 2058, z 2003 r. Nr 41, poz. 360, Nr 42, poz. 363, Nr 60, poz. 535, Nr 109, poz. 1035, Nr 119, poz. 1121, Nr 130, poz. 1188, Nr 139, poz. 1323, Nr 199, poz. 1939 i Nr 228, poz. 2255, z 2004 r. Nr 9, poz. 75, Nr 11, poz. 101, Nr 68, poz. 623, Nr 91, poz. 871, Nr 93, poz. 891, Nr 121, poz. 1264, Nr 162, poz. 1691, Nr 169, poz. 1783, Nr 172, poz. 1804, Nr 204, poz. 2091, Nr 210, poz. 2135, Nr 236, poz. 2356 i Nr 237, poz. 2384, z 2005 r. Nr 13, poz. 98, Nr 22, poz. 185, Nr 86, poz. 732, Nr 122, poz. 1024, Nr 143, poz. 1199, Nr 150, poz. 1239, Nr 167, poz. 1398, Nr 169, poz. 1413 i 1417, Nr 172, poz. 1438, Nr 178, poz. 1478, Nr 183, poz. 1538, Nr 264, poz. 2205 i Nr 267, poz. 2258, z 2006 r. Nr 12, poz. 66, Nr 66, poz. 466, Nr 104, poz. 708 i 711, Nr 186, poz. 1379, Nr 208, poz. 1537 i 1540, Nr 226, poz. 1656 i Nr 235, poz. 1699, z 2007 r. Nr 7, poz. 58, Nr 47, poz. 319, Nr 50, poz. 331, Nr 99, poz. 662, Nr 106, poz. 731, Nr 112, poz. 766 i 769, Nr 115, poz. 794, Nr 121, poz. 831, Nr 123, poz. 849, Nr 176, poz. 1243, Nr 181, poz. 1287, Nr 192, poz. 1378 i Nr 247, poz. 1845, z 2008 r. Nr 59, poz. 367, Nr 96, poz. 609 i 619, Nr 110, poz. 706, Nr 116, poz. 731, Nr 119, poz. 772, Nr 120, poz. 779, Nr 122, poz. 796, Nr 171, poz. 1056, Nr 220, poz. 1431, Nr 228, poz. 1507, Nr 231, poz. 1547 i Nr 234, poz. 1571, z 2009 r. Nr 26, poz. 156, Nr 67, poz. 571, Nr 69, poz. 592 i 593, Nr 131, poz. 1075, Nr 179, poz. 1395 i Nr 216, poz. 1676, z 2010 r. Nr 3, poz. 13, Nr 7, poz. 45, Nr 40, poz. 229, Nr 108, poz. 684, Nr 109, poz. 724, Nr 125, poz. 842, Nr 152, poz. 1018, Nr 155, poz. 1037, Nr 182, poz. 1228, Nr 197, poz. 1307, Nr 215, poz. 1418, Nr 217, poz. 1435 i Nr 241, poz. 1621, z 2011 r. Nr 34, poz. 173, Nr 85, poz. 458, Nr 87, poz. 482, Nr 92, poz. 531, Nr 112, poz. 654, Nr 129, poz. 735, Nr 138, poz. 806 i 807, Nr 144, poz. 854, Nr 149, poz. 887, Nr 224, poz. 1342 i Nr 233, poz. 1381 oraz z 2012 r. poz. 908 i 1254.

Art. 16. Traci moc ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323, z późn. zm.⁹⁾).

Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem 16 marca 2013 r.

⁹⁾ Zmiany wymienionej ustawy zostały ogłoszone w Dz. U. z 2004 r. Nr 19, poz. 177, Nr 96, poz. 959 i Nr 173, poz. 1808 oraz z 2009 r. Nr 157, poz. 1241.

UZASADNIENIE

Celem projektowanej ustawy jest zwalczanie pogłębiającego się problemu zatorów płatniczych przez wprowadzenie instrumentów wspomagających zmniejszanie opóźnień w zapłacie należności oraz dyscyplinujących strony do stosowania krótkich terminów zapłaty.

Wprowadzenie zmian i nowych rozwiązań w obowiązujących przepisach wynika również z obowiązku wdrożenia do krajowego systemu prawnego dyrektywy Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych (zwanej dalej Dyrektywą), która zastąpiła poprzednio obowiązującą dyrektywę Parlamentu Europejskiego i Rady 2000/35/WE z dnia 29 czerwca 2000 r., wdrożoną do polskiego systemu prawnego ustawą z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323, z późn. zm). Państwa członkowskie zobowiązane są do implementacji nowej dyrektywy do dnia 16 marca 2013 r.

Wprowadzone ustawą z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323, z późn. zm.) instrumenty, których celem było zdyscyplinowanie stron transakcji handlowych (w szczególności dłużników) do stosowania krótkich terminów zapłaty po dostarczeniu towarów lub wykonaniu usługi, okazały się niewystarczające. Wiele płatności w transakcjach handlowych między przedsiębiorcami oraz między przedsiębiorcami a organami publicznymi dokonywanych jest po terminach ustalonych w umowie¹⁾. Według badań ankietowych przeprowadzonych w październiku 2011 r. przez Ministerstwo Gospodarki (próba 287 przedsiębiorców) przeciętne opóźnienie w zapłacie należności przez kontrahentów będących przedsiębiorcami wynosiło 36,22 dni. W przypadku 20% ankietowanych przedsiębiorców pojawiły się problemy w terminowym otrzymywaniu zapłaty w ramach realizacji umów zawieranych z organami administracji rządowej i samorządowej. Przeciętne opóźnienie w zapłacie należności przez organy publiczne wynosiło 27,44 dni. Wśród najczęściej wymienianych przyczyn opóźnionych płatności wskazywano: spóźnione płatności od innych kontrahentów (37% wskazań), trudną sytuację finansową dłużnika (23%) oraz uzależnienie wierzyciela od dłużnika, tj.

¹⁾ Ankieta KE: „Opóźnienia w płatnościach w transakcjach handlowych” przeprowadzona w ramach European Business Test Panel, maj – czerwiec 2008 r.; ankieta MG przeprowadzona w październiku 2011 r.

wykorzystywanie przez dłużnika pozycji dominującej (11% wskazań). Z kolei jako najważniejsze skutki opóźnionych płatności na sytuację wierzycieli wskazywano: zmniejszenie płynności finansowej (54% wskazań), dodatkowe koszty, np. konieczność zaciągnięcia kredytów lub pożyczek (17% wskazań), oraz zagrożenie istnienia firmy (17%).

Według przeprowadzonych w październiku 2011 r. badań ankietowych przez Krajowy Rejestr Długów Biura Informacji Gospodarczej i Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych pt. „Portfel należności polskich przedsiębiorstw” tylko 11,4% polskich firm nie deklarowało kłopotów z otrzymaniem zapłaty za sprzedane towary czy usługi (w lipcu 2011 r. odsetek ten wynosił 19,7%). Według Raportu BIG InfoMonitor „Wskaźnik bezpieczeństwa działalności gospodarczej” (luty 2012) 79% ankietowanych przedsiębiorców uznało nieterminowe regulowanie płatności za poważną przeszkodę w wykonywaniu działalności gospodarczej w Polsce. 32% ocenia, że suma przeterminowanych należności, z jakimi zalegają na ich rzecz kontrahenci, przekracza 100 tysięcy złotych. Opóźnienia takie mają negatywny wpływ na płynność finansową, konkurencyjność i rentowność, z ich powodu bowiem wierzyciele zmuszani są do sięgania do zewnętrznych źródeł finansowania. Z prowadzonych – zarówno na poziomie unijnym, jak i krajowym – badań wśród przedsiębiorców wynika, że problemy zatorów płatniczych pojawiają się nie tylko w transakcjach między przedsiębiorcami, lecz również w umowach, których stroną (dłużnikiem) są organy publiczne, stosujące niejednokrotnie długie terminy zapłaty. Pojawia się w związku z tym konieczność wyraźnego uregulowania tej kwestii. Nowe rozwiązania, które przewidziano w ustawie, stanowią kolejny etap prac nad ograniczaniem problemu zatorów płatniczych.

Zgodnie z § 84 Zasad techniki prawodawczej, jeżeli zmiany wprowadzane w ustawie miałyby być liczne albo miałyby naruszać konstrukcję lub spójność ustawy albo gdy ustawa była już poprzednio wielokrotnie nowelizowana, opracowuje się projekt nowej ustawy. Biorąc zatem pod uwagę liczbę zmian, jakie należałoby wprowadzić do obecnej ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, które spowodowałyby zmianę w każdym jej przepisie, opracowano nowy projekt ustawy.

W porównaniu z obecnie obowiązującą ustawą nowa regulacja przewiduje szerszy zakres podmiotowy, obejmując dodatkowo przedsiębiorców z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym

Handlu (EFTA) – stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej. Nowa ustawa, podobnie jak poprzednia, nie obejmie swoim zakresem konsumentów. Ustawa – podobnie jak obecnie obowiązująca regulacja – będzie miała zastosowanie do podmiotów, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.), spośród których jednakże do określonej grupy stosowane będą przepisy dotyczące organów publicznych. W celu dostosowania regulacji do przepisów Dyrektywy wprowadzona zostanie wyraźna definicja „organu publicznego”, oparta na przepisie art. 2 pkt 2 Dyrektywy, w którym odwołano się do definicji „instytucji zamawiającej” w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. a dyrektywy 2004/17/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. koordynującej procedury udzielania zamówień przez podmioty działające w sektorach gospodarki wodnej, energetyki, transportu i usług pocztowych oraz art. 1 ust. 9 dyrektywy 2004/18/WE Parlamentu Europejskiego i Rady z dnia 31 marca 2004 r. w sprawie koordynacji procedur udzielania zamówień publicznych na roboty budowlane, dostawy i usługi. Organem publicznym w rozumieniu ustawy będą podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1 – 3a ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych:

- 1) jednostki sektora finansów publicznych w rozumieniu przepisów o finansach publicznych,
- 2) inne niż określone w pkt 1 państwowe jednostki organizacyjne nieposiadające osobowości prawnej,
- 3) inne niż określone w pkt 1 osoby prawne, utworzone w szczególnym celu zaspokajania potrzeb o charakterze powszechnym niemających charakteru przemysłowego ani handlowego, jeżeli podmioty, o których mowa w tym przepisie oraz w pkt 1 i 2, pojedynczo lub wspólnie, bezpośrednio lub pośrednio przez inny podmiot:
 - a) finansują je w ponad 50% lub
 - b) posiadają ponad połowę udziałów albo akcji, lub
 - c) sprawują nadzór nad organem zarządzającym, lub
 - d) mają prawo do powoływania ponad połowy składu organu nadzorczego lub zarządzającego,
- 3a) związki podmiotów, o których mowa w pkt 1 i 2, lub podmiotów, o których mowa w pkt 3.

W ustawie utrzymany zostanie dotychczasowy zakres wyłączeń przedmiotowych, z wyjątkiem wyłączenia, o którym mowa w art. 4 pkt 3 dotychczasowej ustawy. Z uwagi na brak w dyrektywie podstawy do wyłączenia umów, których przedmiotem jest świadczenie polegające na odpłatnym dostarczaniu towarów lub świadczeniu usług finansowanych w całości lub w części ze środków pochodzących z międzynarodowych instytucji finansowych, bezzwrotnej pomocy UE, funduszy strukturalnych i Funduszu Spójności UE, przepis ustanawiający to wyłączenie zostanie uchylony. Nowa ustawa nie będzie miała również zastosowania do umów, których przedmiotem jest dostawa towaru lub wykonanie usługi, do których stosuje się art. 346 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (umów, których przedmiotem są broń, amunicja lub materiały do ich produkcji, przeznaczone wyłącznie do celów wojskowych).

Zgodnie z art. 12 ust. 3 Dyrektywy państwa członkowskie mogą wprowadzić lub utrzymać przepisy korzystniejsze dla wierzycieli niż przepisy niezbędne do spełnienia wymogów Dyrektywy. Utrzymano zatem rozwiązanie korzystniejsze dla wierzyciela w zakresie obliczania wysokości odsetek, funkcjonujące w art. 7 dotychczasowej ustawy z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, według którego wierzyciel – w przypadku gdy dłużnik opóźnia się z zapłatą należności – może naliczać odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (obecnie odsetki te wynoszą 14,5%).

Celem zdyscyplinowania potencjalnie silniejszej strony umowy do powstrzymywania się od narzucania kontrahentom nadmiernie długich terminów zapłaty wprowadzona została, wynikająca z przepisów Dyrektywy, zasada, zgodnie z którą terminy umowne w transakcjach handlowych (z wyjątkiem transakcji, w których dłużnikiem jest organ publiczny) nie powinny przekraczać 60 dni kalendarzowych, chyba że strony wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem że nie jest to rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela. W związku z powyższym ustalenie dłuższego niż 60 dni terminu będzie możliwe, w sytuacji gdy ustalenie takie nie będzie rażąco nieuczciwe, tzn. nie będzie sprzeciwiało się właściwości i społeczno-gospodarcemu celowi umowy lub zasadom współżycia społecznego oraz będzie obiektywnie uzasadnione, biorąc po uwagę właściwość towaru lub usługi. W przypadku braku powyższych przesłanek, po upływie 60 dni wierzycielowi będą przysługiwać – po spełnieniu swojego świadczenia wynikającego z zawartej umowy – odsetki za opóźnienie w wysokości wskazanej w ustawie (odsetki

w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa) lub uzgodnionej między stronami (art. 7 projektu).

Z uwagi na fakt, że organy publiczne korzystają z bardziej przewidywalnych, bezpiecznych i trwałych źródeł dochodów, warunki zaś dostępu do finansowania niejednokrotnie są o wiele atrakcyjniejsze niż w przypadku przedsiębiorców, Dyrektywa przewiduje wprowadzenie szczegółowych przepisów dotyczących transakcji handlowych związanych z dostawą towarów lub świadczeniem usług przez przedsiębiorców na rzecz organów publicznych. W ustawie wprowadza się zatem rozwiązanie, zgodnie z którym w umowach, w których organ publiczny występuje w charakterze dłużnika, termin zapłaty za dostarczone towary lub wykonane usługi nie może przekraczać 30 dni od daty doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku. Z uwagi jednak na specyfikę niektórych umów zawieranych przez organy publiczne, np. skomplikowanych umów o roboty budowlane wymagających sukcesywnego wykonywania poszczególnych etapów w ramach jednego przedsięwzięcia, przy zaangażowaniu często kilku podwykonawców, należy przewidzieć możliwość wydłużenia terminu 30-dniowego przy spełnieniu określonych przesłanek. Zatem strony transakcji handlowej, której dłużnikiem jest organ publiczny, mogą ustalić w umowie termin dłuższy niż 30 dni, nie dłuższy jednak niż 60 dni, w przypadku gdy jest to obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem (skomplikowanie, złożoność procedur, wielość podmiotów zaangażowanych, wieloetapowość) lub szczególnymi elementami umowy (art. 8 ust. 3 projektu).

W ramach wyjątku od generalnej zasady regulowania należności przez organy publiczne w terminie 30-dniowym, Dyrektywa wprowadza możliwość zastosowania dłuższego, 60-dniowego terminu na regulowanie należności przez jednostki publiczne udzielające świadczeń zdrowotnych. Z uwagi na złożoność procedury przyznawania kontraktów na świadczenia usług medycznych, szczególnie rodzaj usług, jakie świadczy sektor służby zdrowia, jego sytuację finansową spowodowaną m.in. specyficznym systemem finansowania oraz nierównoważeniem ponoszonych kosztów osiągniętymi przychodami w ustawie przewidziany zatem został 60-dniowy termin na regulowanie płatności przez podmioty lecznicze, o których mowa w art. 4 ust. 1 pkt 2 – 4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej (Dz. U. Nr 112, poz. 654, z późn. zm.) (art. 8 ust. 2 projektu).

Ustalenie w umowie terminu dłuższego niż 30 dni, a w przypadku zaistnienia przesłanek do jego wydłużenia oraz w transakcjach, w których dłużnikiem jest organ publiczny będący podmiotem leczniczym – dłuższego niż 60 dni traktowane będzie jako opóźnienie w zapłacie, wierzycielowi zaś przysługiwać będą – pod warunkiem spełnienia swojego świadczenia wynikającego z zawartej umowy – odsetki za opóźnienie w wysokości wskazanej w ustawie (art. 8 projektu).

W art. 8 ust. 4 wskazane zostało również, zgodnie z rozwiązaniem przewidzianym w Dyrektywie, od którego momentu liczony jest termin zapłaty, w przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie daty otrzymania faktury lub rachunku za dostarczenie towaru lub wykonanie usługi albo w przypadku gdy faktura lub rachunek doręczone zostały przed dostawą towaru lub wykonaniem usługi.

Bez zmian w stosunku do obowiązującej ustawy pozostaje przewidziana w art. 5 projektu możliwość żądania przez wierzyciela odsetek ustawowych w przypadku umów z terminem zapłaty dłuższym niż 30 dni jako tzw. opłata za kredyt kupiecki. Uprawnienie takie nie będzie przysługiwać jednak wierzycielom w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny będący podmiotem leczniczym, o którym mowa w art. 8 ust. 2 projektu ustawy.

W ustawie utrzymane zostało również rozwiązanie, o którym mowa w obecnym art. 6 (wynikające z wdrożenia poprzedniej dyrektywy 2000/35/WE), zgodnie z którym, jeżeli termin zapłaty nie został określony w umowie, wierzycielowi przysługiwać będą odsetki ustawowe po upływie 30 dni po spełnieniu jego świadczenia do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego. Odsetki te naliczane będą automatycznie, bez konieczności wezwania. Dzień wymagalności świadczenia pieniężnego jest uzależniony od różnych sytuacji określonych przepisami Kodeksu cywilnego (art. 455, art. 456, art. 458 i art. 476). Decydujące znaczenie będzie tu miała chwila wezwania dłużnika do zapłaty, np. przez doręczenie faktury lub rachunku. Dla zapewnienia pewności obrotu przewiduje się, że wezwanie to musi mieć formę pisemną. Zmianą w stosunku do obecnego brzmienia art. 6 jest wprowadzenie w nim rozwiązania, zgodnie z którym, w przypadku gdy w wezwaniu do zapłaty (w szczególności w doręczonej dłużnikowi fakturze lub rachunku) wskazany zostanie dzień wcześniejszy niż dzień faktycznego otrzymania wezwania przez dłużnika, za dzień wymagalności świadczenia pieniężnego uważa się dzień doręczenia wezwania (art. 6 ust. 2 projektu).

Celem dyscyplinowania stron transakcji handlowych do stosowania krótkich terminów umownych nie tylko w zakresie terminu zapłaty, lecz również innych terminów przewidzianych umową, wprowadzone zostało rozwiązanie, zgodnie z którym, w przypadku gdy strony przewidziały w umowie procedurę zbadania towaru lub usługi celem potwierdzenia zgodności towaru lub usługi z umową, czas trwania takiej procedury nie powinien być wydłużany ponad konieczność wynikającą z właściwości danego towaru lub usługi i nie powinien przekraczać 30 dni (art. 9 projektu).

Ustawa wprowadza również nowy instrument, którego celem jest zwrot wierzycielowi kosztów, które poniósł przy dochodzeniu należnej mu od dłużnika kwoty. Zgodnie z wymogami Dyrektywy, w art. 10 projektu przewidziane zostało, iż od dnia nabycia przez wierzyciela uprawnienia do naliczania odsetek z tytułu opóźnienia w zapłacie należności wynikającej z umowy przysługiwać mu będzie, bez konieczności wezwania, kwota tzw. stałej rekompensaty w wysokości wyrażonej w złotych równowartości kwoty 40 euro według średniego kursu ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne. W przypadku gdy koszty odzyskania należności, czyli wydatki, które poniósł wierzyciel, dochodząc należnej mu kwoty, przekroczą kwotę stałej rekompensaty, wierzyciel będzie miał możliwość uzyskania na drodze sądowej zwrotu wszelkich wydatków, jakie poniósł w związku z próbą odzyskania należności, w tym kosztów postępowania sądowego.

Ustawa przewiduje, że w przypadku gdy strony ustalą w umowie, że zapłata następować będzie częściami, naliczanie odsetek za nieterminowe regulowanie należności oraz rekompensaty dotyczyć będzie tylko niezapłaconej części, nie zaś całej kwoty należności (art. 11 projektu).

W porównaniu do obecnie obowiązującej ustawy, w związku z wprowadzeniem nowych instrumentów dyscyplinujących strony transakcji handlowych do stosowania krótkich terminów zapłaty, rozszerzony zostanie zakres przedmiotowy uprawnień krajowej lub regionalnej organizacji występującej w imieniu przedsiębiorców do wszczęcia postępowania w ich imieniu z odpowiednimi roszczeniami (art. 12 projektu).

W celu zapewnienia efektywnego dochodzenia kwoty tzw. stałej rekompensaty, jak również zwrotu wszelkich kosztów poniesionych w związku z dochodzeniem należności w postępowaniu cywilnym, w ustawie przewiduje się wprowadzenie odpowiedniej zmiany w Kodeksie postępowania cywilnego, rozszerzającej zakres

możliwych roszczeń w postępowaniu nakazowym prowadzonym na podstawie art. 485 § 2a (art. 14 projektu).

Przepisy ustawy nie będą stosowane do umów zawartych przed dniem 16 marca 2013 r. (art. 15 projektu).

Ustawa wejdzie w życie dnia 16 marca 2013 r. (art. 17 projektu).

Stosownie do art. 5 ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa (Dz. U. Nr 169, poz. 1414, z późn. zm.) projekt ustawy został udostępniony na stronach Biuletynu Informacji Publicznej Ministra Gospodarki, natomiast zgodnie z § 11a ust. 1 uchwały nr 49 Rady Ministrów z dnia 19 marca 2002 r. – Regulamin pracy Rady Ministrów (M. P. Nr 13, poz. 221, z późn. zm.) został również zamieszczony w Biuletynie Informacji Publicznej Rządowego Centrum Legislacji.

Podmioty wykonujące działalność lobbingsową nie zgłosiły zainteresowania pracami nad projektem ustawy w trybie ustawy z dnia 7 lipca 2005 r. o działalności lobbingsowej w procesie stanowienia prawa.

Projekt ustawy nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w przepisach dotyczących sposobu funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych, ponieważ nie zawiera przepisów technicznych.

Projekt jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty, na które oddziałuje akt prawny

Ustawa oddziaływać będzie na:

- 1) przedsiębiorców w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
- 2) podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej,
- 3) podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. – Prawo zamówień publicznych (w tym tzw. organy publiczne),
- 4) osoby wykonujące wolny zawód,
- 5) oddziały i przedstawicielstwa przedsiębiorców zagranicznych,
- 6) podmioty zagraniczne prowadzące na terytorium RP przedsiębiorstwa na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne,
- 7) przedsiębiorców z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA), w zakresie, w jakim podmioty te zawierają umowy o odpłatne dostarczanie towaru lub odpłatne wykonanie usługi, jeżeli zawierają je w związku z wykonywaną przez siebie działalnością gospodarczą lub zawodową (a w przypadku transakcji, w której dłużnikiem jest organ publiczny – w zakresie zawierania ww. umów, jeżeli wierzyciel zawiera je w związku z wykonywaną przez siebie działalnością gospodarczą lub zawodową).

2. Wyniki konsultacji społecznych

W październiku 2011 r. Ministerstwo Gospodarki rozesłało ankietę dotyczącą problemu opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych do grupy ok. 6.000 przedsiębiorców. Pełne odpowiedzi uzyskano od 283 przedsiębiorców, w tym najwięcej z sektorów: handel – 32,5%, działalność produkcyjna – 26,1%, usługi – 14,8% oraz budownictwo – 14,8%. Większość opinii (96,1%) pochodzi od mikro-, małych i średnich przedsiębiorców. Z przeprowadzonej ankiety wynika, że

blisko 1/3 przedsiębiorców ma problem z 30-dniowym opóźnieniem w zapłacie należności przez kontrahentów będących przedsiębiorcami. Dla kolejnych blisko 20% opóźnienie to wynosi od 31 do 60 dni. Co piąty przedsiębiorca miał problemy z terminowym otrzymaniem należności od organów publicznych, nieco więcej niż połowa z nich na zapłatę musiała czekać od 14 do 30 dni. Z ankiety wynika również, że pojawiają się problemy z terminowym regulowaniem zapłaty przez organy publiczne. Przeciętne opóźnienie w zapłacie należności przez te podmioty w 2011 r. wynosiło 27,44 dni. W grupie badanych przedsiębiorców 26% nie nalicza odsetek za opóźnienie, powodem czego jest obawa utraty kontrahenta. 7% ankietowanych jako przyczynę nienaliczania podaje brak podobnych działań ze strony konkurencji. 20% ankietowanych nalicza odsetki, w zależności od kontrahenta, z którym łączy ich umowa. Wśród najczęściej wymienianych przyczyn opóźnionych płatności wskazywano: spóźnione płatności od innych kontrahentów (37% wskazań), trudną sytuację finansową dłużnika (23%) oraz uzależnienie wierzyciela od dłużnika, tj. wykorzystywanie przez dłużnika pozycji dominującej (11% wskazań). Z kolei jako najważniejsze skutki opóźnionych płatności na sytuację wierzycieli wskazywano: zmniejszenie płynności finansowej (54% wskazań), dodatkowe koszty, np. konieczność zaciągnięcia kredytów lub pożyczek (17% wskazań), oraz zagrożenie istnienia firmy (17%).

Projekt założeń niniejszej ustawy był przedmiotem konsultacji z następującymi podmiotami: Business Centre Club, Polską Radą Biznesu, Polską Konfederacją Pracodawców Prywatnych „Lewiatan”, Pracodawcami RP, Instytutem Badań nad Demokracją i Przedsiębiorstwem Prywatnym, Krajową Izbą Gospodarczą, Fundacją Małych i Średnich Przedsiębiorstw, Związkiem Rzemiosła Polskiego, Ogólnopolską Federacją Organizacji Pozarządowych, NSZZ „Solidarność”, Ogólnopolskim Porozumieniem Związków Zawodowych, Forum Związków Zawodowych, Polską Izbą Ubezpieczeń, Krajową Radą Spółdzielczości, Polską Izbą Informatyki i Telekomunikacji, Krajową Izbą Gospodarczą Elektroniki i Telekomunikacji, Polską Organizacją Handlu i Dystrybucji, Konferencją Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce, Polskim Związkiem Windykacji, Związkiem Banków Polskich.

Ministerstwo Gospodarki wzięło pod uwagę zastrzeżenia i sugestie wskazane w ramach przeprowadzonych konsultacji, w tym zgłoszone w trakcie

zorganizowanej konferencji uzgodnieniowej. W szczególności przychylnono się do propozycji rezygnacji z wprowadzenia zaproponowanej w pierwszej wersji założeń nowej kategorii odsetek za opóźnienia (stopa referencyjna + co najmniej 8 punktów procentowych), pozostawiając rozwiązanie funkcjonujące w obecnie obowiązującej ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (odsetki w wysokości odsetek za zwłokę naliczanej na podstawie ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa). Uwzględniono również postulat organizacji reprezentujących przedsiębiorców utrzymania w ustawie możliwości naliczania odsetek za opóźnienie, bez możliwości zwolnienia dłużnika z ich zapłaty w przypadku braku jego winy za opóźnienie. Takie rozwiązanie jest korzystniejsze dla wierzyciela i funkcjonuje w polskim systemie prawa cywilnego zarówno na gruncie ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych, jak i w Kodeksie cywilnym.

Projekt ustawy, równoległe z uzgodnieniami międzyresortowymi, poddany został konsultacjom społecznym z ww. podmiotami.

Ministerstwo Gospodarki wzięło pod uwagę zastrzeżenia i sugestie wskazane w ramach przeprowadzonych konsultacji. Wątpliwości zostały wyjaśnione w pisemnym zestawieniu uwag, umieszczonym na stronie internetowej Rządowego Centrum Legislacji, jak również podczas zorganizowanej konferencji uzgodnieniowej.

3. Wpływ aktu prawnego na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego

Jednym ze skutków dla sektora finansów publicznych wynikających z wprowadzenia nowych rozwiązań w ustawie o terminach zapłaty w transakcjach handlowych może być konieczność zapłaty przez organ publiczny odsetek za opóźnienia i rekompensaty za zwrot kosztów dochodzenia należności, w przypadku gdy organ taki zalegać będzie z płatnościami. Instrumenty wprowadzane ustawą dają wierzycielowi jedynie możliwość, a nie obowiązek skorzystania z nich, oszacowanie zatem kosztów dla sektora finansów publicznych może być dokonane, biorąc pod uwagę hipotetyczne założenie, jaka część tych podmiotów opóźniać się będzie z zapłatą należności. Należy wziąć również pod uwagę fakt, że

projektowane zmiany wprowadzają jedynie alternatywne rozwiązania wobec funkcjonujących w prawie cywilnym regulacji dotyczących możliwości naliczania przez wierzycieli odsetek za opóźnienia w płatnościach.

Dane empiryczne:

1. Na podstawie wyników ankiety²⁾ przeprowadzonej przez Ministerstwo Gospodarki odnośnie do terminów płatności przyjęto, że:
 - a) średnio 21% MŚP uznało, że ma problemy z terminami płatności od jednostek administracji publicznej – średni termin zapłaty dla tej grupy wyniósł 28 dni (powyżej 30-dniowego terminu),
 - b) średnio 10% dużych przedsiębiorców ma problemy z terminami płatności od jednostek administracji publicznej – średni termin zapłaty dla tej grupy wyniósł 10 dni (powyżej 30-dniowego terminu).
2. Na podstawie zielonej księgi³⁾ UE odnośnie do zamówień publicznych przyjęto, że 31 – 38% wartości zamówień publicznych publikowanych w Dzienniku Urzędowym UE jest realizowanych przez MŚP.
3. Poprzez analogie przyjęto, że 62 – 69% wartości zamówień publicznych publikowanych w Dzienniku Urzędowym UE jest realizowanych przez dużych przedsiębiorców.
4. Na podstawie informacji z GDDKiA⁴⁾ przyjęto, że maksymalny czas płatności umów wynosi 50 dni. Wszystkie te umowy należą do grupy umów z wydłużonym, 60-dniowym terminem płatności. Na podstawie tej informacji do obliczeń przyjęto, że nie ma możliwości przekroczenia terminu 60-dniowego przy realizacji umów z 60-dniowym terminem płatności.
5. Przyjęto również, że w całej gospodarce przy umowach B2B nie zmieni się płynność finansowa przedsiębiorstw. W związku z tym nie będzie to miało znaczącego wpływu z tytułu podatków na budżet państwa.
6. Ze względu na brak danych nie oszacowano zmiany wpływu z tytułu podatków CIT od przedsiębiorstw w związku z ich upadkiem bądź powstawaniem, które

²⁾ http://www.mg.gov.pl/files/upload/15183/opoznione_platnosci_wyniki.pdf

³⁾ <http://www.eu-go.gov.pl/pl/informacje-dla-administracji/1442-konsultacje-w-sprawie-rynku-zamowie-publicznych-w-europie/>

⁴⁾ Informacje zawarte w stanowisku MTBiGM do projektu założeń w ramach uzgodnień międzyresortowych (pismo z dnia 25 kwietnia 2012 r., znak: DP3mr-0260-392/12).

mogłoby nastąpić w związku z poprawą płynności finansowej, w szczególności MŚP.

Na podstawie własnych obliczeń i analiz oszacowano, że projektowana regulacja może mieć negatywny wpływ na budżet państwa (w przypadku przekroczenia terminów 30- i 60-dniowych zapłaty przez organy administracji).

Założenia przyjęte w ramach oszacowania w związku z niepełnymi danymi:

Poniższe oszacowania są związane z uwzględnieniem zmiany na 14,5% wysokości odsetek przy przekroczeniu terminu płatności 30-dniowego oraz kwoty ryczału w wysokości 40 euro od każdego uchybienia.

1. Do oszacowania przyjęto, że wszyscy uprawnieni do otrzymywania odsetek z tytułu przekroczenia terminu płatności występują o te odsetki.
2. Do oszacowania ryczału przyjęto kurs euro zgodnie z wytycznymi⁵⁾ Ministra Finansów.
3. Do oszacowania przyjęto, że struktura zamówień publicznych pod kątem typu kontrahenta dla polskiego rynku i rynku UE jest jednakowa.
4. Do oszacowania przyjęto, że 50% umów zawieranych z jednostkami administracji dzięki wprowadzeniu tej ustawy będzie realizowanych z 30-dniowym terminem zapłaty, a tym samym 50% umów zawieranych z jednostkami administracji publicznej będzie realizowanych z 60-dniowym terminem zapłaty (wymagającym dodatkowego uzasadnienia).
5. Do oszacowania przyjęto, że nie zmieni się czas opóźnień w terminach płatności po wejściu w życie tej ustawy.

Wynik oszacowania:

Poniższa tabela przedstawia wyniki oszacowania zwiększenia straty dla budżetu państwa z tytułu nieterminowej wypłaty należności po wejściu w życie tej ustawy.

	2012	2013	2014	2015
Minimum	11,38	12,00	12,46	12,89 mln PLN
Oczekiwana	15,14	15,71	16,20	16,59 mln PLN
Maksimum	18,14	18,72	19,26	19,74 mln PLN

⁵⁾ Wytyczne MF dotyczące stosowania jednolitych wskaźników makroekonomicznych, z dnia 17 maja 2012 r.

Dodatkowe informacje:

Należy również wziąć pod uwagę, że ustawodawca nie dysponuje informacją o faktycznej ilości i wielkości zasądzonych lub wypłaconych odsetek na rzecz przedsiębiorców z tytułu nieterminowej płatności jednostek administracji publicznej. Jednakże z informacji z ankiet w zestawieniu z oszacowaniem rynku zamówień publicznych wynika, że całkowita kwota uchybień w tym zakresie (w momencie wystąpienia wszystkich dłużników o odsetki) może wynosić do 229 mln zł w roku 2012; 240 mln zł w roku 2013; 249 mln zł w roku 2014 i 256 mln zł w roku 2015 na niekorzyść budżetu państwa.

4. Wpływ aktu prawnego na rynek pracy

Wejście w życie projektowanej regulacji nie będzie miało bezpośredniego wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ aktu prawnego na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw

Wejście w życie aktu prawnego może pozytywnie wpłynąć na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość. Celem projektu jest bowiem zmniejszenie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, co powinno zwiększyć bezpieczeństwo obrotu gospodarczego i wpłynąć korzystnie na funkcjonowanie przedsiębiorstw. Przedsiębiorcy będą mogli skorzystać z dodatkowych instrumentów dyscyplinujących kontrahentów do zapłaty w krótszym terminie. Skutkiem rozwiązań przewidzianych w ustawie powinno być zapobieganie nadużywaniu swobody zawierania umów na niekorzyść przedsiębiorcy-wierzyciela oraz zwiększenie bezpieczeństwa przy zawieraniu umów między przedsiębiorcami oraz między przedsiębiorcami a organami publicznymi. Proponowane zmiany w transakcjach między przedsiębiorcami w zakresie płynności finansowej przedsiębiorstw będą równoważyć się w całej gospodarce. Wprowadzenie nowych regulacji powinno przyczynić się do zmniejszenia nierównowagi między MŚP a dużymi przedsiębiorcami w zakresie opóźnień w zapłacie należności, w szczególności wobec wprowadzenia możliwości naliczania odsetek za opóźnienie (w wysokości tzw. odsetek podatkowych, o których mowa w art. 56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa) nie tylko w przypadku

zapłaty po terminie, lecz również w sytuacji narzucenia przez silniejszego ekonomicznie kontrahenta rażąco długiego terminu zapłaty.

Jak wynika z ostatniego raportu Konferencji Przedsiębiorstw Finansowych w Polsce – Związek Pracodawców oraz Krajowego Rejestru Długów – Biuro Informacji Gospodarczej S.A. „Portfel należności polskich przedsiębiorców” (II kwartał 2012 r.), biorąc pod uwagę wielkość przedsiębiorstwa, widoczna jest tendencja wskazująca, że wzrost skali działalności przekłada się na zmniejszenie udziału wymagalnych zobowiązań w portfelu należności przedsiębiorstw. W grupie mikroprzedsiębiorstw przeterminowane należności stanowią 27,6%, w grupie małych przedsiębiorstw odsetek ten wynosi 26,8%, w przedsiębiorstwach dużych udział ten jest mniejszy – wynosi 23,2%, w stosunku do poprzedniego badania wzrósł on jednak z 16,3%. Wyniki badań wskazują, że problem zatorów płatniczych wciąż dotyka bardziej mikro- i małe przedsiębiorstwa, zaczyna się jednak pojawiać również wśród dużych przedsiębiorców. W związku z powyższym należy przypuszczać, że instrumenty przewidziane w ustawie mogą być wykorzystywane również przez tę grupę przedsiębiorców.

Na obecnym etapie trudno jest oszacować, jak często i ilu przedsiębiorców wierzycieli zdecyduje się skorzystać z rozwiązań przewidzianych w projekcie. Wynika to między innymi z faktu, że wierzyciel ma jedynie możliwość, nie zaś obowiązek, wykorzystania instrumentów wprowadzanych ustawą. Ponadto należy wziąć pod uwagę, że instrumenty te uruchamiają się w zasadzie dopiero w momencie podjęcia przez wierzyciela decyzji dochodzenia należności na drodze prawnej. Należałoby zatem przyjąć, że ustawa będzie miała charakter raczej „odstraszający”, a podjęcie ewentualnych kroków prawnych celem wyegzekwowania należności przy wykorzystaniu instrumentów nią przewidzianych będzie miało miejsce w sytuacji, gdy strony umowy nie będą widziały możliwości dalszej współpracy. W takiej sytuacji naliczanie odsetek oraz rekompensaty w wysokości 40 euro następować będzie bez konieczności wezwania, co stanowić będzie istotne ułatwienie dla wierzycieli, nie będzie bowiem wymagało podejmowania dodatkowych działań.

Propozycje zawarte w ustawie przyczynić się powinny w znacznej mierze do ograniczenia problemu zatorów płatniczych. Poza zmianami w przedmiotowej

ustawie należałoby jednak podjąć próby wyeliminowania tego problemu przez zmiany legislacyjne również w innych aktach prawnych, np. – zgodnie z postulatami przedsiębiorców – w ustawach podatkowych.

Ministerstwo Gospodarki planuje dokonać tzw. ewaluacji efektów projektu po dwóch latach od wejścia w życie ustawy. W ramach dokonania oceny funkcjonowania ustawy planowane jest przeprowadzenie badania ankietowego sprawdzającego między innymi, czy zmniejszeniu uległ okres oczekiwania na zapłatę.

6. Wpływ aktu prawnego na sytuację i rozwój regionalny

Niniejsza ustawa nie będzie wywierać wpływu na sytuację i rozwój regionalny.

7. Źródła finansowania

Wprowadzenie w życie rozwiązań przewidzianych w ustawie nie będzie wymagać dodatkowych nakładów finansowych.

8. Wstępna opinia o zgodności aktu prawnego z prawem Unii Europejskiej

Projekt stanowi implementację prawa Unii Europejskiej.

TABELA ZBIEŻNOŚCI

TYTUŁ PROJEKTU:		Projekt ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych			
TYTUŁ WDRAŻANEGO AKTU PRAWNEGO WDRAŻANYCH AKTÓW PRAWNYCH :		Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady 2011/7/UE z dnia 16 lutego 2011 r. w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych.			
PRZEPISY UNII EUROPEJSKIEJ					
Jedn. red.	Treść przepisu UE	Koniecz- ność wdrożeń a	Jedn. red.	Treść przepisu/ów projektu	Uzasadnienie uwzględnienia w projekcie przepisów wykraczających poza minimalne wymogi prawa UE
		T / N			
Art. 1 ust. 1	1. Celem niniejszej dyrektywy jest zwalczanie opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych, aby zapewnić właściwe funkcjonowanie rynku wewnętrznego, wspierając tym samym konkurencyjność przedsiębiorstw, a w szczególności MŚP.	N	-	Nie wymaga wdrożenia	
Art. 1 ust. 2	2. Niniejsza dyrektywa ma zastosowanie do wszystkich płatności, które stanowią wynagrodzenie w transakcjach handlowych.	T	Art. 4 pkt 1 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają: 1) transakcja handlowa - umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną przez siebie działalnością	
Art. 1 ust. 3	3. Państwa członkowskie mogą wykluczyć długi, które są przedmiotem postępowania	T	Art. 3 pkt 1 projektowanej ustawy o	Art. 3. Przepisów ustawy nie stosuje się do: 1) długów objętych postępowaniami	

	upadłościowego prowadzonego przeciw dłużnikowi, w tym postępowania mającego na celu restrukturyzację długu.		terminach zapłaty w transakcjach handlowych	prowadzonymi na podstawie przepisów prawa upadłościowego i naprawczego;	
Art. 2	<p>Definicje</p> <p>Do celów niniejszej dyrektywy zastosowanie mają następujące definicje:</p> <p>1) "transakcje handlowe" oznaczają transakcje między przedsiębiorstwami lub między przedsiębiorstwami a organami publicznymi, które prowadzą do dostawy towarów lub świadczenia usług za wynagrodzeniem;</p> <p>2) "organ publiczny" oznacza każdą instytucję zamawiającą w rozumieniu art. 2 ust. 1 lit. a) dyrektywy 2004/17/WE oraz art. 1 ust. 9 dyrektywy 2004/18/WE, niezależnie od przedmiotu lub wartości umowy;</p> <p>3) "przedsiębiorstwo" oznacza każdą organizację inną niż organ publiczny, działającą w ramach swojej niezależnej działalności gospodarczej lub zawodowej, nawet w przypadku gdy działalność ta prowadzona jest przez jedną osobę;</p>	T	<p>Art.4 pkt 1 i pkt 2 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych;</p> <p>Art.2 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych;</p>	<p>Art. 4. Użyte w ustawie określenia oznaczają:</p> <p>1) transakcja handlowa - umowa, której przedmiotem jest odpłatna dostawa towaru lub odpłatne świadczenie usługi, jeżeli strony, o których mowa w art. 2, zawierają ją w związku z wykonywaną przez siebie działalnością;</p> <p>2) organ publiczny – podmioty, o których mowa w art. 3 ust. 1 pkt 1-3a, ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych.</p> <p>Art. 2. Przepisy ustawy stosuje się do transakcji handlowych, których wyłącznymi stronami są:</p> <p>1) przedsiębiorcy w rozumieniu art. 4 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. Nr 220, poz. 1447, z późn. zm.);</p> <p>2) podmioty prowadzące działalność, o której mowa w art. 3 ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej;</p> <p>3) podmioty, o których mowa w art. 3 ustawy z dnia 29 stycznia 2004 r. - Prawo zamówień publicznych (Dz. U. z 2010 r. Nr 113, poz. 759, z późn. zm.);</p> <p>4) osoby wykonujące wolny zawód;</p> <p>5) oddziały i przedstawicielstwa</p>	

	<p>4) "opóźnienia w płatnościach " oznaczają płatności, które nie zostały dokonane w umownym lub ustawowym terminie, w przypadku gdy spełnione są warunki określone w art. 3 ust. 1 lub w art. 4 ust. 1;</p> <p>5) "odsetki za opóźnienia w płatnościach" oznaczają ustawowe odsetki za opóźnienia w płatnościach lub odsetki w wysokości uzgodnionej między przedsiębiorstwami, z zastrzeżeniem art. 7;</p> <p>6) "ustawowe odsetki za opóźnienia w płatnościach" oznaczają odsetki proste za opóźnienia w płatnościach w wysokości równej sumie stopy referencyjnej i co najmniej ośmiu punktów procentowych;</p>		<p>Art. 476 zd.1 Kodeksu cywilnego; Art. 481 § 1 Kodeksu cywilnego.</p> <p>Art.481 §1 Kodeksu cywilnego; Art. 7 ust.1 i art.8 ust.1 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych;</p>	<p>przedsiębiorców zagranicznych; 6) podmioty zagraniczne prowadzące na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej przedsiębiorstwa na podstawie ustawy z dnia 6 lipca 1982 r. o zasadach prowadzenia na terytorium Polskiej Rzeczypospolitej Ludowej działalności gospodarczej w zakresie drobnej wytwórczości przez zagraniczne osoby prawne i fizyczne (Dz. U. z 1989 r. Nr 27, poz. 148, z późn. zm.); 7) przedsiębiorcy z państw członkowskich Unii Europejskiej, państw członkowskich Europejskiego Porozumienia o Wolnym Handlu (EFTA) - stron umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym lub Konfederacji Szwajcarskiej.</p> <p>Art.476. Dłużnik dopuszcza się zwłoki, gdy nie spełnia świadczenia w terminie, a jeżeli termin nie jest oznaczony, gdy nie spełnia świadczenia niezwłocznie po wezwaniu przez wierzyciela. Art.481 § 1 . Jeżeli dłużnik opóźnia się ze spełnieniem świadczenia pieniężnego, wierzyciel może żądać odsetek za czas opóźnienia, chociażby nie poniósł żadnej szkody i chociażby opóźnienie było następstwem okoliczności, za które dłużnik odpowiedzialności nie ponosi.</p> <p>Definicja odsetek za opóźnienie oraz ustawowych odsetek za opóźnienia wynika również z treści art. 7 ust.1 i art.8 ust.1 projektowanej ustawy.</p>	<p>W związku ze skorzystaniem z możliwości przewidzianej w art.12 ust.3 dyrektywy-utrzymania lub wprowadzenia przepisów korzystniejszych dla</p>
--	---	--	---	---	--

	<p>7) "stopa referencyjna" oznacza jedno z następujących:</p> <p>a) dla państw członkowskich, których walutą jest euro:</p> <p>(i) stopę procentową stosowaną przez Europejski Bank Centralny do jego ostatnich głównych operacji refinansowania; albo</p> <p>(ii) krańcową stopę procentową wynikającą z procedur przetargu o zmiennej stopie procentowej dla ostatnich głównych operacji refinansowania Europejskiego Banku Centralnego;</p> <p>b) dla państw członkowskich, których walutą nie jest euro – równoważną stopę procentową ustalaną przez ich krajowy bank centralny;</p> <p>8) "należność" oznacza główną kwotę, która powinna być zapłacona w umownym lub ustawowym terminie zapłaty, obejmującą także mające zastosowanie podatki, cła, opłaty lub koszty wymienione na fakturze lub w równoważnym wezwaniu do zapłaty;</p> <p>9) "zastrzeżenie własności" oznacza porozumienie umowne, zgodnie z którym sprzedawca pozostaje właścicielem danego towaru do czasu zapłaty jego ceny w całości;</p>		<p>Art.12 ust.2 pkt 1 ustawy o Narodowym Banku Polskim oraz §1 i §2 uchwały RPP z dnia 9 maja 2012 r. w sprawie stopy referencyjnej, oprocentowania kredytów refinansowych, oprocentowania lokaty terminowej oraz stopy redyskontowej weksli w Narodowym Banku Polskim</p> <p>Art.589 Kodeksu cywilnego</p>	<p>Art.12.2. Kierując się założeniami polityki pieniężnej Rada w szczególności:</p> <p>1) ustala wysokość stóp procentowych NBP;</p> <p>§ 1. Wysokość stopy referencyjnej, określającej oprocentowanie podstawowych operacji otwartego rynku, prowadzonych przez Narodowy Bank Polski, wynosi 4,75 %.</p> <p>§ 2. Oprocentowanie kredytu refinansowego udzielanego pod zastaw papierów wartościowych, zwanego dalej „kredytem lombardowym”, wynosi 6,25 %.</p> <p>„Należność” nie jest wprost zdefiniowana w przepisach prawa cywilnego PL. Kodeks cywilny posługuje się pojęciem „świadczenia pieniężnego”, które nie zostało spełnione w terminie (art.481 § 1 KC).</p> <p>Art. 589. Jeżeli sprzedawca zastrzegł sobie własność sprzedanej rzeczy ruchomej aż do uiszczenia ceny, poczytuje się w razie wątpliwości, że przeniesienie własności rzeczy nastąpiło pod warunkiem zawieszającym.</p>	<p>wierzyciela niż przepisy niezbędne do spełnienia wymogów dyrektywy, w projektowanej ustawie utrzymany został mechanizm liczenia odsetek za opóźnienie przewidziany w aktualnie obowiązującej ustawie – poprzez odwołanie do tzw. odsetek podatkowych, o których mowa w art.56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Odsetki te powiązane są z wysokością stopy lombardowej (kredytem lombardowym).</p>
--	--	--	---	---	--

	<p>10) "tytuł wykonawczy" oznacza każdą decyzję, wyrok lub nakaz zapłaty wydane przez sąd lub inny właściwy organ, w tym również takie, które są tymczasowo wykonalne, niezależnie od tego, czy dotyczą płatności natychmiastowej czy w ratach, pozwalające wierzycielowi na dochodzenie swoich roszczeń względem dłużnika w drodze przymusowej egzekucji.</p>		<p>Art. 776 i art.777 Kodeksu postępowania cywilnego</p>	<p>Art. 776. Podstawą egzekucji jest tytuł wykonawczy, jeżeli ustawa nie stanowi inaczej. Tytułem wykonawczym jest tytuł egzekucyjny zaopatrzonej w klauzulę wykonalności.</p> <p>Art. 777. § 1. Tytułami egzekucyjnymi są:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1) orzeczenie sądu prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, jak również ugoda zawarta przed sądem; 1¹) orzeczenie referendarza sądowego prawomocne lub podlegające natychmiastowemu wykonaniu, 2) wyrok sądu polubownego lub ugoda zawarta przed takim sądem; 2¹) ugoda przed mediatorem, 3) inne orzeczenia, ugody i akty, które z mocy ustawy podlegają wykonaniu w drodze egzekucji sądowej; 4) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej lub uiszczenia rzeczy oznaczonych co do gatunku, ilościowo w akcie oznaczonych, albo też obowiązek wydania rzeczy indywidualnie oznaczonej, lokalu, nieruchomości lub statku wpisanego do rejestru gdy termin zapłaty, uiszczenia lub wydania jest w akcie wskazany; 5) akt notarialny, w którym dłużnik poddał się egzekucji i który obejmuje obowiązek zapłaty sumy pieniężnej do wysokości w akcie wprost określonej albo oznaczonej za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, gdy akt określa warunki, które upoważniają wierzyciela 	
--	--	--	--	---	--

				<p>do prowadzenia przeciwko dłużnikowi egzekucji na podstawie tego aktu o całość lub część roszczenia, jak również termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności;</p> <p>6) akt notarialny, w którym właściciel nieruchomości albo wierzyciel wierzytelności obciążonych hipoteką, niebędący dłużnikiem osobistym, poddał się egzekucji z obciążonej nieruchomości albo wierzytelności, w celu zaspokojenia wierzyciela hipotecznego, jeżeli wysokość wierzytelności podlegającej zaspokojeniu jest w akcie określona wprost albo oznaczona za pomocą klauzuli waloryzacyjnej, i gdy akt określa warunki, które upoważniają wierzyciela do prowadzenia egzekucji o część lub całość roszczenia, jak również wskazany jest termin, do którego wierzyciel może wystąpić o nadanie temu aktowi klauzuli wykonalności.</p>	
Art. 3 ust.1	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w transakcjach handlowych między przedsiębiorstwami wierzyciel był uprawniony do odsetek za opóźnienia w płatnościach bez konieczności przypomnienia, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki:</p> <p>a) wierzyciel wypełnił swoje zobowiązania umowne i prawne; oraz</p> <p>b) wierzyciel nie otrzymał należności w odpowiednim czasie, chyba że dłużnik nie</p>	T	Art. 7 ust.1 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 7. 1. W transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest organ publiczny - wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie	

	jest odpowiedzialny za opóźnienie.			następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie lub wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2.	
Art.3 ust.2	2. Państwa członkowskie zapewniają, aby mająca zastosowanie stopa referencyjna odpowiadała: a) za pierwsze półrocze danego roku – stopie obowiązującej w dniu 1 stycznia tego roku; b) za drugie półrocze danego roku – stopie obowiązującej w dniu 1 lipca tego roku.	N			W związku ze skorzystaniem z możliwości przewidzianej w art.12 ust.3 dyrektywy-utrzymania lub wprowadzenia przepisów korzystniejszych dla wierzyciela niż przepisy niezbędne do spełnienia wymogów dyrektywy, w projektowanej ustawie utrzymany został mechanizm liczenia odsetek za opóźnienie przewidziany w aktualnie obowiązującej ustawie – poprzez odwołanie do tzw. odsetek podatkowych, o których mowa w art.56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Odsetki powyższe powiązane są z wysokością stopy lombardowej. Utrzymano również rozwiązanie krajowego systemu prawnego w zakresie tradycyjnego sposobu naliczania odsetek – stopa ustalana na konkretny dzień. Rozwiązania powyższe są korzystne dla wierzyciela, zapewniają też stabilność

					systemu prawnego poprzez zachowanie spójności obu regulacji, w których stosowane są tzw. odsetki podatkowe (Ordynacja podatkowa i ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych).
Art. 3 ust.3	<p>3. W przypadku gdy warunki określone w ust. 1 są spełnione, państwa członkowskie zapewniają:</p> <p>a) aby wierzyciel był uprawniony do odsetek za opóźnienia w płatnościach od dnia następującego po dacie płatności lub terminie płatności określonych w umowie;</p> <p>b) w przypadku gdy data lub termin płatności nie zostały ustalone w umowie, aby wierzyciel był uprawniony do odsetek za opóźnienia w płatnościach po upływie któregośkolwiek z następujących terminów:</p> <p>(i) 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania przez dłużnika faktury lub równoważnego wezwania do zapłaty;</p> <p>(ii) w przypadku gdy data otrzymania faktury lub równoważnego wezwania do zapłaty nie jest pewna, 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania towarów lub usług;</p> <p>(iii) w przypadku gdy dłużnik otrzyma fakturę lub równoważne wezwanie do zapłaty przed otrzymaniem towarów lub usług, 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania towarów lub usług;</p> <p>(iv) w przypadku gdy procedura przyjęcia lub weryfikacji, za pomocą której ma zostać potwierdzona zgodność towarów lub usług z umową, przewidziana jest w ustawie lub</p>	T	Art.6 Art. 7 ust.1 Art.9 ust.2	<p>Art. 6.1. W przypadku gdy termin zapłaty nie został określony w umowie, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki ustawowe, po upływie 30 dni, liczonych od dnia spełnienia swojego świadczenia, do dnia zapłaty, ale nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.</p> <p>2. Za dzień wymagalności świadczenia pieniężnego, o którym mowa w ust. 1, uważa się dzień określony w pisemnym wezwaniu dłużnika do zapłaty, w szczególności w doręczonej dłużnikowi fakturze lub rachunku, potwierdzającego dostawę towaru lub wykonanie usługi, ale nie wcześniejszy niż dzień doręczenia wezwania.</p> <p>Art. 7. 1. W transakcjach handlowych - z wyłączeniem transakcji, w których dłużnikiem jest organ publiczny-wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa (Dz. U. z 2005 r. Nr 8, poz. 60, z późn. zm.), chyba że strony uzgodniły wyższe odsetki, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki:</p>	<p>W związku ze skorzystaniem z możliwości przewidzianej w art.12 ust.3 dyrektywy-utrzymania lub wprowadzenia przepisów korzystniejszych dla wierzyciela niż przepisy niezbędne do spełnienia wymogów dyrektywy, w projektowanej ustawie utrzymane zostało rozwiązanie obecnie obowiązującej ustawy przewidujące możliwość naliczania odsetek ustawowych z KC- w sytuacji gdy termin zapłaty nie został określony w umowie- po upływie 30 dni od spełnienia świadczenia przez wierzyciela do dnia zapłaty, nie dłużej niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego (termin zapłaty określony w wezwaniu do zapłaty). W sytuacji gdy zapłata nie nastąpi w ww. terminie, wierzyciel może żądać tzw. odsetek podatkowych, o których mowa w art.56</p>

	w umowie i jeśli dłużnik otrzyma fakturę lub równoważne wezwanie do zapłaty przed datą takiego przyjęcia lub weryfikacji lub w dniu ich dokonywania, 30 dni kalendarzowych od tej daty.			1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie lub wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2. Art. 9. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli dłużnik otrzymał fakturę lub rachunek, potwierdzający dostawę towaru lub wykonanie usługi, przed dniem rozpoczęcia badania towaru lub usługi lub w trakcie tego badania, termin zapłaty jest liczony od dnia zakończenia badania towaru lub usługi.	ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. W związku z tym, że ustawa przewiduje inny mechanizm naliczania odsetek, który jako zasadę wprowadza rozwiązanie z pkt „ii” dyrektywy, niecelowe jest wprowadzenie rozwiązań przewidzianych w pkt „i”.
Art. 3 ust.4	4. W przypadku gdy przewidziana jest procedura przyjęcia lub weryfikacji, za pomocą której ma zostać potwierdzana zgodność towarów lub usług z umową, państwa członkowskie zapewniają, aby maksymalny czas trwania tej procedury nie przekraczał 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania towarów lub usług, chyba że w umowie wyraźnie ustalono inaczej i pod warunkiem że nie jest to rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela w rozumieniu art. 7.	T	Art.9 ust.1 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 9. 1. Jeżeli strony transakcji handlowej przewidziały w umowie zbadanie towaru lub usługi albo procedura taka wynika z przepisów odrębnych ustaw, czas trwania tego badania określony w umowie nie może być sprzeczny ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego, powinien być obiektywnie uzasadniony, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi i nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia otrzymania towaru lub usługi.	
Art.3 ust. 5	5. Państwa członkowskie zapewniają, aby termin płatności ustalony w umowie nie przekraczał 60 dni kalendarzowych, chyba że w umowie wyraźnie ustalono inaczej i pod warunkiem że nie jest to rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela w rozumieniu art. 7.	T	Art. 7 ust.2 i ust.3 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art.7. 2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba że strony wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem, że ustalenie to nie jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego oraz jest obiektywnie uzasadnione, biorąc pod	

				uwagę właściwość towaru lub usługi. 3. Jeżeli ustalony w umowie termin zapłaty dłuższy niż 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współżycia społecznego oraz nie jest obiektywnie uzasadniony, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi, wierzycielowi po upływie 60 dni przysługują odsetki, o których mowa w ust. 1, jeżeli spełniony jest warunek, o których mowa w ust. 1 pkt 1.	
Art.4 ust.1	1. Państwa członkowskie zapewniają, aby w ramach transakcji handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny, wierzyciel był uprawniony po upływie terminu określonego w ust. 3, 4 lub 6 do ustawowych odsetek za opóźnienia w płatnościach, bez konieczności przypomnienia, w przypadku gdy spełnione są następujące warunki: a) wierzyciel wypełnił swoje zobowiązania umowne i prawne; oraz b) wierzyciel nie otrzymał należności w odpowiednim czasie, chyba że dłużnik nie jest odpowiedzialny za opóźnienie.	T	Art.8 ust.1 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 8. 1. W transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny, wierzycielowi, bez wezwania, przysługują odsetki w wysokości odsetek za zwłokę określanej na podstawie art. 56 § 1 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. - Ordynacja podatkowa, za okres od dnia wymagalności świadczenia pieniężnego do dnia zapłaty, jeżeli są spełnione łącznie następujące warunki: 1) wierzyciel spełnił swoje świadczenie; 2) wierzyciel nie otrzymał zapłaty w terminie określonym w umowie lub wezwaniu, o którym mowa w art. 6 ust. 2.	
Art.4 ust.2	2. Państwa członkowskie zapewniają, aby mająca zastosowanie stopa referencyjna odpowiadała: a) w pierwszym półroczu danego roku – stopie obowiązującej w dniu 1 stycznia tego roku;	N			W związku ze skorzystaniem z możliwości przewidzianej w art.12 ust.3 dyrektywy-utrzymania lub wprowadzenia przepisów korzystniejszych dla wierzyciela niż przepisy

	b) w drugim półroczu danego roku – stopie obowiązującej w dniu 1 lipca tego roku.				niezbędne do spełnienia wymogów dyrektywy, w projektowanej ustawie utrzymany został mechanizm liczenia odsetek za opóźnienie przewidziany w aktualnie obowiązującej ustawie – poprzez odwołanie do tzw. odsetek podatkowych, o których mowa w art.56 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa. Odsetki powyższe powiązane są z wysokością stopy lombardowej. Utrzymano również rozwiązanie krajowego systemu prawnego w zakresie tradycyjnego sposobu naliczania odsetek – stopa ustalana na konkretny dzień. Rozwiązania powyższe są korzystne dla wierzyciela, zapewniają też stabilność systemu prawnego poprzez zachowanie spójności obu regulacji, w których stosowane są tzw. odsetki podatkowe (Ordynacja podatkowa i ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych).
Art.4 ust.3	3. Państwa członkowskie zapewniają, aby w ramach transakcji handlowych, w których dłużnikiem są organy publiczne: a) termin płatności nie przekraczał żadnego z następujących terminów:	T	Art.8 ust.2 i ust.4 Art.9 ust.2 projektowanej ustawy o terminach	Art.8. 2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, a w transakcjach handlowych, w których	

	<p>(i) 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania przez dłużnika faktury lub równoważnego wezwania do zapłaty;</p> <p>(ii) w przypadku gdy data otrzymania faktury lub równoważnego wezwania do zapłaty nie jest pewna, 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania towarów lub usług;</p> <p>(iii) w przypadku gdy dłużnik otrzyma fakturę lub równoważne wezwanie do zapłaty przed otrzymaniem towarów lub usług, 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania towarów lub usług;</p> <p>(iv) w przypadku gdy procedura przyjęcia lub weryfikacji, za pomocą której ma zostać potwierdzona zgodność towarów lub usług z umową, przewidziana jest w ustawie lub w umowie i jeśli dłużnik otrzyma fakturę lub równoważne wezwanie do zapłaty przed datą takiego przyjęcia lub weryfikacji lub w dniu ich dokonywania, 30 dni kalendarzowych od tej daty;</p> <p>b) data otrzymania faktury nie podlegała porozumieniu umownemu między dłużnikiem a wierzycielem.</p>		zapłaty w transakcjach handlowych	<p>dłużnikiem jest organ publiczny będący podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej termin ten nie może przekraczać 60 dni.</p> <p>4. W przypadku gdy nie jest możliwe ustalenie daty otrzymania faktury lub rachunku potwierdzającego dostawę towaru lub wykonanie usługi, albo gdy faktura lub rachunek zostały doręczone przed dostawą towaru lub wykonaniem usługi, termin zapłaty, o którym mowa w ust. 2 i 3, jest liczony od dnia otrzymania przez dłużnika towaru lub usługi.</p> <p>Art.9. 2. W przypadku, o którym mowa w ust. 1, jeżeli dłużnik otrzymał fakturę lub rachunek, potwierdzający dostawę towaru lub wykonanie usługi, przed dniem rozpoczęcia badania towaru lub usługi lub w trakcie tego badania, termin zapłaty jest liczony od dnia zakończenia badania towaru lub usługi.</p> <p>Brak konieczności wdrażania przepisu. W przypadku gdy ustawa wiąże z faktem doręczenia faktury lub rachunku określone skutki prawne, w szczególności taki, że świadczenie staje się wymagalne, do ustalenia chwili doręczenia faktury zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu cywilnego, w szczególności art.61 KC.</p> <p>Art. 61. § 1. Oświadczenie woli, które ma być złożone innej osobie, jest złożone z chwilą, gdy doszło do niej w taki sposób, że mogła zapoznać się z jego treścią.</p>	
--	---	--	-----------------------------------	--	--

				Odwołanie takiego oświadczenia jest skuteczne, jeżeli doszło jednocześnie z tym oświadczeniem lub wcześniej. § 2. Oświadczenie woli wyrażone w postaci elektronicznej jest złożone innej osobie z chwilą, gdy wprowadzono je do środka komunikacji elektronicznej w taki sposób, żeby osoba ta mogła zapoznać się z jego treścią.	
Art.4 ust.4 lit.a)	4. Państwa członkowskie mogą wydłużyć termin, o którym mowa w ust. 3 lit. a), do maksymalnie 60 dni kalendarzowych w odniesieniu do: a) każdego organu publicznego prowadzącego działalność gospodarczą o charakterze przemysłowym lub handlowym, oferującego towary lub usługi na rynku i podlegającego jako przedsiębiorstwo publiczne wymogom przejrzystości określonym w dyrektywie Komisji 2006/111/WE z dnia 16 listopada 2006 r. w sprawie przejrzystości stosunków finansowych między państwami członkowskimi a przedsiębiorstwami publicznymi, a także w sprawie przejrzystości finansowej wewnątrz określonych przedsiębiorstw [17];	N		Przepis nieobowiązkowy, nie wymaga wdrożenia.	
Art.4 ust.4 lit.b)	b) jednostek publicznych udzielających świadczeń zdrowotnych, należycie uznanych do tych celów.	T	Art.8 ust.2 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art.8. 2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, a w transakcjach handlowych, w których dłużnikiem jest organ publiczny będący	

				podmiotem leczniczym w rozumieniu art. 4 ust. 1 pkt 2-4 ustawy z dnia 15 kwietnia 2011 r. o działalności leczniczej termin ten nie może przekraczać 60 dni.	
Art.4 ust.5	5. Państwa członkowskie zapewniają, aby maksymalny czas trwania procedury przyjęcia lub weryfikacji, o której mowa w ust. 3 lit. a) ppkt (iv), nie przekraczał 30 dni kalendarzowych od daty otrzymania towarów lub usług, chyba że w umowie wyraźnie ustalono inaczej i pod warunkiem że nie jest to rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela w rozumieniu art. 7.	T	Art.9 ust.1 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 9. 1. Jeżeli strony transakcji handlowej przewidziały w umowie zbadanie towaru lub usługi albo procedura taka wynika z przepisów innych ustaw, określony w umowie czas trwania tego badania nie może być sprzeczny ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego, powinien być obiektywnie uzasadniony, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi i nie może przekraczać 30 dni, liczonych od dnia otrzymania towaru lub usługi.	
Art.4 ust.6	6. Państwa członkowskie zapewniają, aby termin płatności ustalony w umowie nie przekraczał terminów przewidzianych w ust. 3, chyba że w umowie wyraźnie ustalono inaczej i pod warunkiem że jest to obiektywnie uzasadnione szczególnym charakterem lub szczególnymi elementami umowy, oraz aby w żadnym przypadku nie przekraczał on 60 dni kalendarzowych.	T	Art.8 ust.3 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art.8. 3. Strony transakcji handlowej mogą ustalić termin zapłaty dłuższy niż 30 dni pod warunkiem, że ustalenie to jest obiektywnie uzasadnione właściwością lub szczególnymi elementami umowy, a termin ten nie przekracza 60 dni.	
Art.5	Niniejsza dyrektywa nie narusza prawa stron do uzgadniania harmonogramów płatności w ratach, z zastrzeżeniem stosownych przepisów mającego zastosowanie prawa krajowego. W takich przypadkach, gdy którakolwiek z rat nie zostanie zapłacona w uzgodnionym terminie, odsetki i rekompensata przewidziane w niniejszej dyrektywie naliczane są wyłącznie na podstawie	T	Art. 11 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 11. 1. Jeżeli strony zastrzegły w umowie, że świadczenie pieniężne będzie następować częściami, uprawnienie do: 1) odsetek, o którym mowa w art. 7 ust.1 i art. 8 ust. 1 - przysługuje w stosunku do niezapłaconej części; 2) kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1, oraz do zwrotu kosztów odzyskiwania należności, o których mowa w art. 10 ust. 2 - przysługuje odrębnie do	

	zaległych kwot.			niezapłaconej części.	
Art.6	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby wierzyciel był uprawniony do uzyskania od dłużnika co najmniej stałej kwoty 40 EUR w przypadku gdy odsetki za opóźnienia w płatnościach stają się wymagalne w ramach transakcji handlowych zgodnie z art. 3 lub 4.</p> <p>2. Państwa członkowskie zapewniają, aby stała kwota, o której mowa w ust. 1, była płacona bez konieczności przypomnienia jako rekompensata za koszty odzyskiwania należności poniesione przez wierzyciela.</p> <p>3. Oprócz stałej kwoty, o której mowa w ust. 1, wierzyciel jest uprawniony do uzyskania od dłużnika rozsądnej rekompensaty za wszelkie koszty odzyskiwania należności przekraczające tę stałą kwotę, poniesione z powodu opóźnień w płatnościach dłużnika. Mogłoby to obejmować koszty poniesione między innymi w związku ze skorzystaniem z usług prawnika lub firmy windykacyjnej.</p>	T	Art. 10 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	<p>Art. 10. 1. Wierzycielowi, od dnia nabycia uprawnienia do odsetek, o którym mowa w art. 7 ust. 1 lub art. 8 ust. 1, bez wezwania, przysługuje od dłużnika z tytułu rekompensaty za koszty odzyskiwania należności równowartość kwoty 40 euro przeliczonych na złote według średniego kursu walut obcych ogłaszanego przez Narodowy Bank Polski ostatniego dnia miesiąca poprzedzającego miesiąc, w którym świadczenie pieniężne stało się wymagalne.</p> <p>2. W przypadku gdy koszty odzyskiwania należności poniesione z tytułu opóźnień w zapłacie w transakcji handlowej przekroczą kwotę, o której mowa w ust. 1, wierzycielowi przysługuje zwrot tych kosztów, w tym kosztów postępowania sądowego, pomniejszonych o tę kwotę.</p>	
Art.7 ust. 1	<p>1. Państwa członkowskie zapewniają, aby warunek umowy lub praktyka dotyczące daty lub terminu płatności, stopy procentowej odsetek za opóźnienia w płatnościach lub rekompensaty za koszty odzyskiwania należności uznawane były za niepodlegające wykonaniu albo stanowiły podstawę do roszczenia o odszkodowanie, jeśli są rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela.</p> <p>Przy rozpoznaniu, czy warunek umowy lub praktyka są rażąco nieuczciwe wobec wierzyciela w rozumieniu akapitu</p>	T	Art.7 ust.2 i ust.3 Art.13 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	<p>Art.7. 2. Termin zapłaty określony w umowie nie może przekraczać 60 dni, liczonych od dnia doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, chyba że strony wyraźnie ustalą inaczej i pod warunkiem, że ustalenie to nie jest sprzeczne ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego oraz jest obiektywnie uzasadnione, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi.</p> <p>3. Jeżeli ustalony w umowie termin zapłaty dłuższy niż 60 dni, liczonych od dnia</p>	

	<p>pierwszego, bierze się pod uwagę wszystkie okoliczności sprawy, w tym również:</p> <p>a) wszelkie rażące odstępstwa od dobrej praktyki handlowej, naruszające zasadę działania w dobrej wierze i rzetelność;</p> <p>b) charakter towaru lub usługi; oraz</p> <p>c) czy dłużnik ma jakikolwiek obiektywny powód odstępstwa od ustawowych odsetek za opóźnienia w płatnościach, od terminów płatności, o których mowa w art. 3 ust. 5, art. 4 ust. 3 lit. a), art. 4 ust. 4 oraz art. 4 ust. 6, lub od stałej kwoty, o której mowa w art. 6 ust. 1.</p>			<p>doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzających dostawę towaru lub wykonanie usługi, jest sprzeczny ze społeczno-gospodarczym celem umowy lub zasadami współzycia społecznego oraz nie jest obiektywnie uzasadniony, biorąc pod uwagę właściwość towaru lub usługi, wierzycielowi po upływie 60 dni przysługują odsetki, o których mowa w ust. 1, jeżeli spełniony jest warunek, o którym mowa w ust. 1 pkt 1.</p> <p>Art. 13. Postanowienia umowy wyłączające lub ograniczające uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust.1 i art. 10 - 12, są nieważne.</p>	
Art.7 ust.2	2. Do celów ust. 1 warunek umowy lub praktykę, które wykluczają odsetki za opóźnienia w płatnościach, uznaje się za rażąco nieuczciwe.	T	Art.13 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 13. Postanowienia umowy wyłączające lub ograniczające uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust.1 i art. 10 - 12, są nieważne.	
Art.7 ust.3	3. Do celów ust. 1 warunek umowy lub praktykę, które wykluczają rekompensatę za koszty odzyskiwania należności, o której mowa w art. 6, uznaje się za rażąco nieuczciwe.	T	Art.13 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 13. Postanowienia umowy wyłączające lub ograniczające uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust.1 i art. 10 - 12, są nieważne.	
Art.7 ust.4	4. Państwa członkowskie zapewniają adekwatne i skuteczne środki w interesie wierzycieli i konkurentów, aby zapobiec dalszemu stosowaniu warunków umów i praktyk, które są rażąco nieuczciwe w rozumieniu ust. 1.	T	Art.13 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 13. Postanowienia umowy wyłączające lub ograniczające uprawnienia wierzyciela lub obowiązki dłużnika, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust.1 i art. 10 - 12, są nieważne.	

Art.7 ust.5	5. Środki, o których mowa w ust. 4, obejmują również przepisy, zgodnie z którymi organizacje oficjalnie uznane za reprezentujące przedsiębiorstwa lub organizacje, które mają uzasadniony interes w reprezentowaniu przedsiębiorstw, mogą zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa krajowego wszczynać postępowania przed sądami lub przed właściwymi organami administracji w związku z tym, że warunki umów lub praktyki są rażąco nieuczciwe w rozumieniu ust. 1, tak aby mogły one zastosować odpowiednie i skuteczne środki mające na celu zapobieżenie dalszemu ich stosowaniu.	T	Art.12 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 12. Krajowa lub regionalna organizacja, której celem statutowym jest ochrona interesów podmiotów, o których mowa w art. 2, może wystąpić na wniosek wierzyciela będącego takim podmiotem, w imieniu i na jego rzecz o zapłatę odsetek, o których mowa w art. 5, art. 6 ust. 1, art. 7 ust. 1 i 3, art. 8 ust. 1, kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1, i o zwrot kosztów odzyskiwania należności, o których mowa w art. 10 ust. 2.	
Art.8 ust.1	1. Państwa członkowskie zapewniają przejrzystość w odniesieniu do praw i obowiązków wynikających z niniejszej dyrektywy, w tym poprzez publiczne udostępnianie mającej zastosowanie stopy procentowej ustawowych odsetek za opóźnienia w płatnościach.	T	Art.56 § 3 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa	Na podstawie art.56 § 3 Ordynacji podatkowej Minister właściwy do spraw finansów publicznych ogłasza, w drodze obwieszczenia, w Dzienniku Urzędowym Rzeczypospolitej Polskiej "Monitor Polski" stawkę odsetek za zwłokę określaną na podstawie § 1 ww. przepisu.	
Art.8 ust.2	2. Komisja publicznie udostępnia w Internecie informacje na temat aktualnych ustawowych stóp procentowych odsetek, które mają zastosowanie we wszystkich państwach członkowskich w przypadku opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych.	N		Przepis nie wymaga wdrożenia – przepis skierowany do Komisji Europejskiej.	
Art.8 ust.3	3. W stosownych przypadkach państwa członkowskie wykorzystują profesjonalne publikacje, kampanie promocyjne lub wszelkie inne środki funkcjonalne w celu podnoszenia świadomości na temat	N		Nie wymaga wdrożenia	

	środków zaradczych w przypadku opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych.				
Art.8 ust.4	4. Państwa członkowskie mogą zachęcać do opracowywania kodeksów szybkich płatności, które przewidują jasno określone terminy płatności i właściwy sposób postępowania w przypadku jakiegokolwiek spornych płatności lub wszelkie inne inicjatywy, które prowadzą do rozwiązania kluczowego problemu opóźnień w płatnościach i przyczyniają się do rozwoju kultury szybkich płatności, wspierającej cel niniejszej dyrektywy.	N		Nie wymaga wdrożenia	
Art.9	Zastrzeżenie własności 1. Państwa członkowskie zapewniają, zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami prawa krajowego wskazanymi przez międzynarodowe prawo prywatne, aby sprzedawca mógł zastrzec własność towarów do czasu zapłaty ich ceny w całości, jeśli między kupującym a sprzedawcą przed dostawą towarów wyraźnie została uzgodniona klauzula zastrzeżenia własności. 2. Państwa członkowskie mogą przyjąć lub utrzymać przepisy dotyczące płatności już uiszczonych przez dłużnika.	T	Art.589 KC	Art. 589. Jeżeli sprzedawca zastrzegł sobie własność sprzedanej rzeczy ruchomej aż do uiszczenia ceny, poczytuje się w razie wątpliwości, że przeniesienie własności rzeczy nastąpiło pod warunkiem zawieszającym.	
Art.10	1. Państwa członkowskie zapewniają, aby tytuł wykonawczy mógł być uzyskany, w tym również za pomocą procedury przyspieszonej i niezależnie od kwoty długu, co do zasady w ciągu 90 dni kalendarzowych od wniesienia pozwu lub	T	Art. 14 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach	Art. 14. W ustawie z dnia 17 listopada 1964 r. - Kodeks postępowania cywilnego (Dz. U. Nr 43, poz. 296, z późn. zm. ¹⁾) w art. 485 § 2a otrzymuje brzmienie: „§ 2a. Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy,	

	<p>wniosku przez wierzyciela do sądu lub innego właściwego organu, pod warunkiem że spór nie dotyczy długu lub kwestii proceduralnych. Państwa członkowskie wykonują swój obowiązek zgodnie ze swoimi odpowiednimi krajowymi przepisami ustawowymi, wykonawczymi i administracyjnymi.</p> <p>2. Krajowe przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne muszą przewidywać stosowanie takich samych warunków w odniesieniu do wszystkich wierzycieli prowadzących działalność gospodarczą w Unii.</p> <p>3. Przy obliczaniu terminu, o którym mowa w ust. 1, nie uwzględnia się:</p> <p>a) czasu na dostarczenie dokumentów;</p> <p>b) wszelkich opóźnień spowodowanych przez wierzyciela, takich jak czas niezbędny do poprawienia wniosków.</p> <p>4. Niniejszy artykuł nie narusza przepisów rozporządzenia (WE) nr 1896/2006.</p>		<p>handlowych Art.485 §2a KPC Art.486 §2 KPC</p>	<p>dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia, dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty świadczenia pieniężnego, odsetek w transakcjach handlowych lub kwoty, o której mowa w art. 10 ust. 1 ustawy z dnia ...o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. poz....), oraz na podstawie dokumentów potwierdzających poniesienie kosztów odzyskiwania należności, jeżeli powód dochodzi również zwrotu kosztów, o których mowa w art. 10 ust. 2 tej ustawy.”.</p> <p>Art. 485 § 2a. ⁽⁵⁵⁵⁾ Sąd wydaje nakaz zapłaty na podstawie dołączonej do pozwu umowy, dowodu spełnienia wzajemnego świadczenia niepieniężnego oraz dowodu doręczenia dłużnikowi faktury lub rachunku, jeżeli powód dochodzi należności zapłaty świadczenia pieniężnego lub odsetek w transakcjach handlowych określonych w ustawie z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323).</p> <p>Art. 486 § 2. W sprawach, o których mowa w art. 485 § 2a, sąd wydaje nakaz zapłaty, a w razie braku podstaw do jego wydania przewodniczący wyznacza rozprawę albo posiedzenie niejawnie nie później niż przed upływem 2 miesięcy od dnia wniesienia pozwu albo od dnia uzupełnienia braków pozwu.</p>	
Art.11	Do dnia 16 marca 2016 r. Komisja przedkłada Parlamentowi Europejskiemu i	N		Przepis nie wymaga wdrożenia – przepis skierowany do Komisji Europejskiej.	

	Radzie sprawozdanie w sprawie wdrożenia niniejszej dyrektywy. Sprawozdaniu temu towarzyszą wszelkie stosowne wnioski.				
Art.12 ust.1	<p>1. Państwa członkowskie wprowadzają w życie przepisy ustawowe, wykonawcze i administracyjne niezbędne do spełnienia wymogów art. 1–8 i 10 do dnia 16 marca 2013 r. Niezwłocznie przekazują Komisji tekst tych przepisów.</p> <p>Przepisy przyjęte przez państwa członkowskie zawierają odesłanie do niniejszej dyrektywy lub odesłanie takie towarzyszy ich urzędowej publikacji. Przepisy te zawierają także wskazanie, że zawarte w istniejących przepisach ustawowych, wykonawczych i administracyjnych odniesienia do uchylonej dyrektywy należy odczytywać jako odniesienia do niniejszej dyrektywy. Metody dokonywania takiego odniesienia i formułowania takiego wskazania określone są przez państwa członkowskie.</p>	T	Art.17 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 17. Ustawa wchodzi w życie z dniem 16 marca 2013 r.	
Art.12 ust.2	2. Państwa członkowskie przekazują Komisji teksty podstawowych przepisów prawa krajowego przyjętych w dziedzinie objętej niniejszą dyrektywą.	N		Nie wymaga wdrożenia	
Art.12 ust.3	3. Państwa członkowskie mogą utrzymać lub wprowadzić w życie przepisy, które są korzystniejsze dla wierzyciela niż przepisy niezbędne do spełnienia wymogów niniejszej dyrektywy.	N		Nie wymaga wdrożenia	
Art.12 ust.4	4. Podczas transpozycji niniejszej dyrektywy państwa członkowskie mogą zdecydować, czy wykluczyć umowy zawarte przed dniem 16 marca 2013 r.	T	Art. 15 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w	Art. 15. Do transakcji handlowych zawartych przed dniem wejścia w życie ustawy stosuje się przepisy dotychczasowe.	

			transakcjach handlowych		
Art.13	<p>Dyrektywa 2000/35/WE traci moc ze skutkiem od dnia 16 marca 2013 r. bez uszczerbku dla obowiązków państw członkowskich dotyczących terminów jej transpozycji do prawa krajowego i rozpoczęcia jej stosowania. Ma jednak nadal zastosowanie do umów zawartych przed tą datą, do których niniejsza dyrektywa nie ma zastosowania zgodnie z art. 12 ust. 4.</p> <p>Odesłania do uchylonej dyrektywy traktuje się jako odesłania do niniejszej dyrektywy i odczytuje się zgodnie z tabelą korelacji zamieszczoną w załączniku.</p>	T	Art. 16 projektowanej ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych	Art. 16. Traci moc ustawa z dnia 12 czerwca 2003 r. o terminach zapłaty w transakcjach handlowych (Dz. U. Nr 139, poz. 1323, z późn. zm).	
Art.14	Niniejsza dyrektywa wchodzi w życie dwudziestego dnia po jej opublikowaniu w Dzienniku Urzędowym Unii Europejskiej.	N		Nie wymaga wdrożenia	
Art.15	Niniejsza dyrektywa skierowana jest do państw członkowskich.	N		Nie wymaga wdrożenia	

POZOSTAŁE PRZEPISY PROJEKTU⁴⁾

Jedn. red.	Treść przepisu projektu krajowego	Uzasadnienie wprowadzenia przepisu
Art.3 pkt 4	Art. 3. Przepisów ustawy nie stosuje się do: 4) dostaw i usług, do których stosuje się art. 346 ust. 1 lit. b Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej (Dz. U. z 2004 r. Nr 90, poz. 864).	Projektowana ustawa wdraża do polskiego systemu prawnego jedną z dyrektyw unijnych, spod rygorów których wyłączone są umowy objęte zakresem przedmiotowym art. 346 Traktatu o Funkcjonowaniu Unii Europejskiej. W związku z powyższym ustawa o terminach zapłaty w transakcjach handlowych nie będzie miała zastosowania do ww.umów.
Art.5	Art. 5. Jeżeli strony transakcji handlowej, z wyłączeniem podmiotów, o których mowa w art. 8 ust. 3, przewidziały w umowie termin zapłaty dłuższy niż 30 dni, wierzyciel może żądać odsetek ustawowych za	Przepis art.5 obowiązuje w Polsce od niemal 10 lat i nie stoi w sprzeczności z implementowaną dyrektywą, a jako rozwiązanie korzystniejsze dla wierzyciela mieści się zarówno w dyspozycji ówczesnego art. 6 ust. 2 <i>dyrektywy 2000/35/WE</i>

<p>okres począwszy od 31 dnia po spełnieniu swojego świadczenia niepieniężnego i doręczeniu dłużnikowi faktury lub rachunku, potwierdzającego dostawę towaru lub wykonanie usługi, do dnia zapłaty, ale nie dłuższy niż do dnia wymagalności świadczenia pieniężnego.</p>	<p><i>w sprawie zwalczania opóźnień w płatnościach w transakcjach handlowych</i>, jak również aktualnego art. 12 ust.3 <i>dyrektywy 2011/7</i>. Pozostawienie ww. przepisu (z modyfikacją wyłączającą z zakresu jego stosowania jednostki publiczne udzielające świadczeń zdrowotnych – wynikającą z możliwości stosowania przez ww. podmioty dłuższego, 60-dniowego terminu zapłaty) jest zgodne z celem <i>dyrektywy</i>, jakim jest ograniczenie zatorów płatniczych i dyscyplinowanie stron do stosowania krótszych terminów umownych.</p>
---	--

Warszawa, 6 listopada 2012 r.

Minister
Spraw Zagranicznych

DPUE - 920 - 479 - 12/dl/M

SM-2068
dot.: DRM-10-11(3)/12 z 31.10.2012 r.

Pan
Maciej Berek
Sekretarz Rady Ministrów

opinia o zgodności z prawem Unii Europejskiej projektu ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych wyrażona na podstawie art. 13 ust. 3 pkt 2 ustawy z dnia 4 września 1997 r. o działach administracji rządowej (Dz. U. z 2007 r. Nr 65, poz. 437 z późn. zm.) przez ministra właściwego do spraw członkostwa Rzeczypospolitej Polskiej w Unii Europejskiej

Szanowny Panie Ministrze,

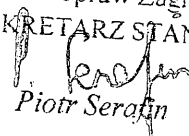
w związku z przedłożonym projektem ustawy o terminach zapłaty w transakcjach handlowych pozwalam sobie wyrazić poniższą opinię.

Projekt ustawy jest zgodny z prawem Unii Europejskiej.

Z poważaniem

Z up. Ministra Spraw Zagranicznych

SEKRETARZ STANU

Piotr Serafin

Do wiadomości:

Pan Waldemar Pawlak
Wiceprezes Rady Ministrów
Minister Gospodarki